

РЕШЕНИЕ

№ 1471

гр. София, 07.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 3 състав,
в публично заседание на 13.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ива Кечева

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **10214** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба, подадена от П. С., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на А., действаща лично за себе си и като законен представител на малолетните си деца П. С., ЛНЧ [ЕГН], и П. А., ЛНЧ [ЕГН], срещу решение № 14702/03.10.2022 г. на заместник-председател на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ).

В жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на оспорения административен акт поради допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и противоречието му с материалния закон. Твърди се, че изложените от органа мотиви за отказ за предоставяне на статут на молителите са изцяло незаконосъобразни, тъй като не са взети предвид заплахите за живота и сигурността им. Сочи се допуснато нарушение на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, тъй като при произнасяне по молбата за закрила решаващият орган не е преценил всички относими факти, свързани с личното положение на жалбоподателите и с държавата им по произход. В административното производство не е събрана подробна информация за състоянието на сигурността в А., от която да бъде направен извод, че там са гарантирани основните човешки права и местната администрация е в състояние да предостави ефективна закрила. Твърди се, че е допуснато нарушение на принципа за защита на

висшия интерес на детето поради постановяване на акта при игнориране на ситуацията в А., която е напрегната и сложна. Сочи се, че тревогите и страховете за бащата, който е трябвало да отиде в армията, се отразяват на психиката на децата.

В съдебното производство жалбоподателката, участваща лично и представлявана от служебния защитник адв. Г., заявява, че иска да се грижи за родителите си, които са с предоставен хуманитарен статут в България и са във влошено здравословно състояние. Посочва, че се притеснява да се завърне в А., тъй като в момента там има конфликт и призовават мъжа ѝ, за да участва във военни действия. Същевременно при постановяване на решението не е преценен висшият интерес на децата, както и цялата бежанска история на жалбоподателката, включително че е израснала в България и родителите ѝ живеят тук повече от 20 години, освен това са получили хуманитарен статут. Иска се отмяната на оспорения административен акт.

Ответникът – заместник-председател на ДАБ, представляван от юрк. Д., изразява становище за неоснователност на жалбата. Посочва, че в решението е обсъден най-добрият интерес на децата, който е да живеят с родителите си в страната си по произход, където съгласно материалите по делото няма въоръжен конфликт. Позовава се на Наръчника на ВКБООН, съгласно който нежеланието на едно лице да отслужи военна служба не е основание за предоставяне на международна закрила под формата на бежански или хуманитарен статут. Заявените основания от жалбоподателката не представляват такива за предоставяне на закрила по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

Участващият по делото прокурор при Софийска градска прокуратура изразява становище за основателност на жалбата, като счита, че не е достатъчно изяснена и анализирана фактическата обстановка по случая, поради което административният акт е неправилен и недостатъчно обоснован.

Административен съд София-град, 3 състав, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано въз основа на молба за предоставяне на международна закрила вх. № РД 09-2371 от 03.12.2021 г., подадена от П. С., [дата на раждане] в [населено място], А., гражданка на А., семейно положение - омъжена, религиозна принадлежност: християнка-православна, ЛНЧ [ЕГН]. На територията на България лицето е придружавано от малолетните си деца П. С., от женски пол, [дата на раждане], гражданка на А. и П. А., от мъжки пол, [дата на раждане], гражданин на А.. Личните им данни са установени въз основа на преведени арменски национални паспорти.

Представен е превод на удостоверение за сключен граждански брак (л. 48-49), видно от който на 22.07.2013 г. С. Г. Г. е сключила граждански брак с А. А. П..

Съгласно подписана декларация от 03.12.2021 г. (л. 77) П. е посочила, че владее български език и желае производството по реда на ЗУБ да се проведе на български език. Видно от приложение към регистрационния лист рег. № 6167/03.12.2021 г., в България пребивават следните лица, които са в роднинска връзка с П. С.: С. Г. – майка; Г. Г. – баща; А. Г. – сестра; А. Г. – брат.

На 03.12.2021 г. на кандидатката са връчени указания относно реда за подаване на молба за международна закрила, за процедурата и правата и задълженията на чужденците, подали молба за закрила в РБ, подписано от същата.

В хода на административното производство с арменската гражданка е проведено интервю на 09.12.2021 г., по време на което са изложени причините за търсената

международна закрила и личното ѝ положение. Заявила е, че не е имала проблеми в страната по произход заради религията си или етническата си принадлежност. За пръв път пристигнала в България през 2000 г. със семейството си и тогава всички кандидатствали за закрила. Родителите ѝ получили хуманитарен статут в България, а кандидатката се завърнала в А. през 2007 г., защото получила отказ от ДАБ. Там се омъжила и се родили двете ѝ деца. Посочила е, че напуснала А. на 30.10.2021 г., легално, със самолет от Е. до [населено място] по покана от приятелско семейство, български граждани. Заявила е, че в А. живяла само в [населено място], не е членувала в политически партии, не е била арестувана, не е възбуждан срещу нея съдебен процес и не ѝ е оказвано насилие. Посочила е, че в А. имало напрежение с А., съпругът ѝ два пъти бил викан в армията. Веднъж, преди около 7 месеца, престоял в К. няколко дни. След това нещата станали по-спокойни, но отново получил предупреждение, че ще бъде извикан, без да бъде посочена датата, затова взели решение да напуснат страната, преди да му бъде определена нова дата. Мотивирала е молбата си за закрила с твърдение, че родителите ѝ, които живеят в България с предоставен хуманитарен статут, са над 60 годишни. Баща ѝ е във влошено здравословно състояние, а майка ѝ трудно го издържа финансово, поради което желае да бъде с тях и да ги подпомага, защото положението им е тежко.

Съгласно писмо рег. № М-8338/19.04.2022 г., ДАНС не възразява да бъде предоставена закрила в България на П. С., в случай че отговаря на условията по ЗУБ.

В хода на административното производство е изготвен социален доклад изх. № ДП/Д-С-СК/3720-001/12.01.2022 г. от Агенция за социално подпомагане, дирекция „Социално подпомагане“ – С., от който е видно, че е направено посещение на жилището в [населено място], в което се отглеждат малолетните С. и А. П.. Социалните служители са констатирани, че родителите осигуряват всичко необходимо спрямо нуждите и потребностите на децата. Семейството е добре интегрирано в обществото и има подкрепа от роднини. Децата се чувстват сигурни и е в техен интерес да са заедно с родителите и роднините си, за да се запази семейната и културна идентичност. Направен е извод, че оставането им на територията на РБ не нарушава правата и интересите им.

Със становище рег. № 6167/18.05.2022 г., главен експерт в РПЦ С. е предложил на председателя на ДАБ на жалбоподателката и на децата ѝ да бъде предоставен хуманитарен статут на основание чл. 9, ал. 8 ЗУБ. С последващо становище, от 05.09.2022 г., главен експерт в отдел ПМЗ – кв. О. купел е предложил на заместник-председателя на ДАБ да бъде отказан статут на бежанец и хуманитарен статут на П. С. и нейните деца П. С. и П. А..

С обжалваното решение № 14702/03.10.2022 г., издадено от заместник-председател на ДАБ при МС, е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на П. С. и нейните деца П. С. и П. А.. Изложени са мотиви за липса на фактически основания за предоставяне на статут на бежанец на кандидатката и на децата ѝ по смисъла чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. От лицето не са изложени твърдения за физическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които да представляват действия, насочени лично към нея, напротив - търсещата закрила изрично е признала, че спрямо нея и децата ѝ не е осъществено физическо насилие. На следващо място, направен е извод, че за чужденката не са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1-2 от ЗУБ, тъй като въз основа на заявеното от нея не може да се заключи, че тя и децата ѝ са били принудени да

напуснат или да останат извън страната по причина на реална опасност от смъртно наказание или екзекуция, изтезание, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. С оглед възможността за прилагане на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ е анализирана актуалната обстановка в А., посредством приложената по преписката справка вх. № МД-515/29.08.2022 г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС, и е направено заключение, че А. не е в състояние на вътрешен или международен въоръжен конфликт, поради което може да се направи обоснован извод, че за кандидатите не са налице предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Административният орган е приел, че не са налице и предпоставки за предоставяне на статут по чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като чужденката не е заявила член от семейството ѝ да има предоставена закрила. Същевременно е посочено, че лошото финансово положение на родителите ѝ и желанието да ги подпомага не представлява основание за предоставяне на хуманитарен статут на основание чл. 9, ал. 8 ЗУБ.

По делото е представен социален доклад изх. № ПР/Д-С-В3/19-001/20.01.2023 г. от директора на дирекция „Социално подпомагане“ – В., съгласно който децата А. и С. П. се отглеждат в семейна среда от родителите, които задоволяват основните им потребности. Пребивават в едно жилище, заедно с родителите на С. П.. Направен е извод, че за децата има осигурено всичко необходимо за правилното им развитие. Констатирано е, че С. П. посещава училище в РБ, като в момента е във втори клас в 76 ОУ „У. С.“, а през изминалата година е посещавала 141 ОУ „Народни будители“. А. П. се отглежда от майката и не посещава детско заведение поради възрастта си (2 години). Двете деца имат личен лекар.

От представената справка за общото положение и актуалната политическа и икономическа обстановка в А. с вх. № МД-824/13.12.2022 г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС се установява, че прекратяването на огъня през ноември 2020 г. слага край на 44-дневните интензивни боеве, водени между А., подкрепяните от А. сепаратисти и А.. Спорадични инциденти на насилие по неделимата международна граница между двете държави и някои други райони през годината са довели до жертви и задържания. Имало е достоверни съобщения, че етническите арменски и азербайджански сили са участвали в незаконни убийства, изтезания и друго жестоко, нечовешко или унижително отношение по време на, а в някои случаи и след, боевете през ноември 2020 г. Значимите проблеми с правата на човека включват достоверни доклади за: изтезания от членове на силите за сигурност; тежки условия в затвора; сериозни проблеми със съдебната независимост, заедно с произволни или селективни задържания; произволна или незаконна намеса в личния живот; сериозни злоупотреби по време на конфликт, включително изтезания и друго физическо насилие; сериозни ограничения върху свободното изразяване и медиите, включително криминализирането на обидите; трафик на хора; престъпления, включващи насилие или заплахи за насилие, насочени към фигури от гражданското общество по признак сексуална ориентация; и най-лошите форми на детски труд. Съгласно изложените в справката данни, правителствата на А. и А. са се споразумели за прекратяване на огъня през септември 2022 г., след сблъсъци на границата, при които има над 200 убити.

Установява се, че с Решение от 10.04.2006 г. на Софийски градски съд, АО, е отхвърлена жалбата на С. Г. срещу решение № УП-01/05.01.2006 г. на интервюиращ орган към ДАБ при МС, с което е прекратено производството за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут спрямо същата.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна, в преклузивния срок по чл. 84, ал.3 ЗУБ и е процесуално допустима.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган - Д. К., заместник-председател на ДАБ, оправомощен със заповед № 03-15/03.05.2022 г. на председателя на ДАБ при МС, съобразно възможността, предвидена с чл. 52 от ЗУБ.

Обжалваното решение съдържа фактически и правни основания за постановения отказ за предоставяне на международна закрила. При произнасянето относно наличието на основания за предоставяне на хуманитарен статут обаче административният орган не е изяснил и обсъдил всички относими факти и обстоятелства. В хода на административното производство пред ДАБ жалбоподателката изрично е посочила като една от причините за търсената закрила пребиваването на родителите ѝ в България въз основа на предоставен им хуманитарен статут. Липсват данни по преписката да са събирани доказателства за наличието или липсата на предоставен хуманитарен статут на родителите на П. С.. Това обстоятелство не е разглеждано от решаващия орган, като в решението липсват установявания в тази насока. Напротив, ответникът формално е посочил, че предпоставки за предоставяне на статут по чл. 9, ал. 6 от ЗУБ не се установяват, тъй като чужденката не е заявила член от семейството ѝ да има предоставена закрила, което твърдение противоречи с изложеното от кандидатката по време на интервюто. Същевременно, непосредствено след това изявление, в решението е посочено, че „търсещата закрила е посочила че родителите ѝ пребивават в Република България с предоставен хуманитарен статут“. Касае се до съществено за спорното право обстоятелство, доколкото, съгласно чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя и на членовете на семейството на чужденец с предоставен хуманитарен статут, при условие че семейните връзки предшестват влизането на чужденеца на територията на страната, и доколкото това е съвместимо с личния им статус и не са налице обстоятелствата по чл. 12, ал. 2. Легална дефиниция на понятието членове на семейството по смисъла на ЗУБ се съдържа в § 1, т. 3 от ДР на ЗУБ, като в разпоредбата на б. „в“ са посочени родителите на всеки от съпрузите, които не са в състояние сами да се грижат за себе си поради напреднала възраст или тежко заболяване и се налага да живеят в едно домакинство със своите деца. В разглеждания случай ответният административен орган не е установил нито дали на родителите на жалбоподателката е предоставен хуманитарен статут, нито дали спрямо същите са налице предпоставките, визирани в § 1, т. 3, б. „в“ от ДР на ЗУБ. Не са събрани доказателства във връзка с твърденията за влошеното им здравословно състояние и за невъзможността им да се грижат за себе си.

На следващо място, в обжалваното решение липсва каквото и да е обсъждане на констатациите, изложени в изготвения в хода на административното производство социален доклад изх. № ДП/Д-С-СК/3720-001/12.01.2022 г. Вместо това, административният орган е изложил общи и формални мотиви по отношение на най-добрия интерес на децата, кандидати за закрила. Посочил е, че висшият интерес на децата изисква те да продължат да живеят в семейна среда заедно със своите родители, с оглед запазване целостта на семейството, в А., където са родени и израснали. Органът не е отчетел и обсъдил обстоятелството, че при напускане на страната по произход и пристигане в България едното дете е било на възраст 7 години, а другото на 8

месеца. Не са обсъдени и констатациите на социалните служители, че децата живеят в страната ни както с родителите си, така и с баба си и дядо си, а в България пребивават и братът, и сестрата на жалбоподателката. В тази връзка следва да се посочи, че със становище рег. № 6167/18.05.2022 г., главен експерт в РПЦ С. е предложил на председателя на ДАБ на жалбоподателката и на децата ѝ да бъде предоставен хуманитарен статут на основание чл. 9, ал. 8 ЗУБ. Становището е мотивирано с констатациите в социален доклад изх. № ДП/Д-С-СК/3720-001/12.01.2022 г., въз основа на които експертът е приел, че жалбоподателката и съпругът ѝ са израснали в България и към момента те, заедно с децата им, са напълно интегрирани в българското общество. Посочен е и фактът, че родителите на жалбоподателката са с предоставен хуманитарен статут. Тези констатации са изцяло пренебрегнати от ответника, който не е изложил мотиви за причините, поради които не ги е кредитирал.

По гореизложените съображения съдът приема, че така констатираните нарушения на административнопроизводствените правила са съществени, доколкото решаващият орган не е установил значими за правото на хуманитарен статут факти и обстоятелства, което е довело до необосновани и взаимнопротиворечащи си правни изводи. Липсата на фактически установявания и на мотиви във връзка с горепосочените обстоятелства ограничава правото на защита на жалбоподателката и до голяма степен пречатства съдебния контрол за съответствие на решението, в частта с която е отказан хуманитарен статут, с материалния закон.

Решението в частта, с която е отказано предоставяне на бежански статут е правилно и законосъобразно.

След преценка на бежанската история на жалбоподателката решаващият орган е формирал правилен и обоснован извод, че изложените от нея причини не представляват материалноправно основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. В разглеждания случай, от изявленията на жалбоподателката е видно, че не е била лично преследвана в родината си поради своята етническа принадлежност, раса, религия, принадлежност към определена социална група или партия, или поради политическо убеждение. Заявените от П. С. причини, поради които не желае да се завърне в страната по произход, не са свързани с твърдения за заплахи или опасност от каквито и да било посегателства лично спрямо нея или спрямо децата ѝ. В случая не са налице данни, а и не се твърди да са тежко засегнати основните права на жалбоподателките.

По гореизложените съображения обжалваното решение в частта, с която е отказан хуманитарен статут, следва да бъде отменено поради допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Преписката следва да бъде изпратена на председателя на ДАБ, който след като събере доказателства и установи всички относими факти и обстоятелства във връзка с искането за предоставяне на хуманитарен статут, в т.ч. предоставен ли е хуманитарен статут на родителите на С. П., какво е здравословното им състояние, на каква възраст са те, както и след като обсъди констатациите в представените в административното и в съдебното производство социални доклади и прецени най-добрия интерес на децата,

следва да изложи мотиви за наличие или липса на основания за предоставяне на хуманитарен статут на жалбоподателите.

Решението в частта, с която е отказано предоставяне на статут на бежанец на жалбоподателите е законосъобразно, а жалбата като неоснователна следва да се отхвърли.

Воден от горното, Административен съд София-град, Първо отделение, 3-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба, подадена от П. С., гражданка на А., действаща лично за себе си и като законен представител на малолетните си деца П. С. и П. А., Решение № 14702/03.10.2022 г. на заместник-председател на Държавна агенция за бежанците в частта, с която на жалбоподателите е отказано предоставяне на хуманитарен статут.

ИЗПРАЩА преписката на председателя на Държавна агенция за бежанците за ново произнасяне по молба вх. РД 09-2371 от 03.12.2021 г., подадена от П. С., в частта по искането за предоставяне на хуманитарен статут, след изпълнение на указанията, дадени с мотивите на настоящото решение.

ОТХВЪРЛЯ жалбата, подадена от П. С., гражданка на А., действаща лично за себе си и като законен представител на малолетните си деца П. С. и П. А., срещу Решение № 14702/03.10.2022 г. на заместник-председател на Държавна агенция за бежанците в частта, с която на жалбоподателите е отказано предоставяне на статут на бежанец.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: